

Tisková zpráva Platformy proti hlubinnému úložišti
z 22. května 2020

Zákon o úložišti jde do vlády v rozporu se svazky obcí

Slibovaná možnost spolurozhodovat o budoucnosti se vytratila

Návrh věcného záměru zákona o zapojení obcí do výběru úložiště je po mnoha odkladech připraven pro jednání vlády [1]. Jde na něj s rozporem se svazy zastupujícími zájmy více než 4 700 měst a obcí z celé republiky – Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv i Platformou proti hlubinnému úložišti, které od zákona očekávají výraznější posílení možností samospráv při rozhodování o úložišti. Takové, jaké je starostům slibováno od roku 2011, kdy první práce na zákoně začaly a které dnes Ministerstvo průmyslu a obchodu odmítá.

Připravenému návrhu zákona obce vytýkají zejména:

- Navržená míra zapojení obcí a veřejnosti do procesu rozhodování o výběru lokality pro úložiště je naprosto nedostatečná. Skutečně efektivní může být jen tehdy, pokud obce či veřejnost mohou ovlivnit, zda v dané lokalitě vůbec bude proces pokračovat. To lze zajistit jedině uložením povinnosti Správy úložišť vyžádat si před zahájením konkrétního řízení souhlas dotčených obcí.
- Předložený návrh věcného záměru téměř zcela opomíjí zapojení veřejnosti a dělá z občanů obcí prakticky pouhé statisty při povolovacích řízeních.
- Návrh neřeší postupy při vyhledávání lokality pro úložiště, které by zabránily jejich častým účelovým změnám, jaké se donedávna děly. Rovněž by bylo vhodné zakotvení kritérií pro jednotlivé fáze procesu výběru do zákona.
- V návrhu chybí systémové nastavení kompenzací pro obce pro celý proces vyhledávání a výběru lokality pro úložiště, jeho povolování a provoz.

Konzultace s obcemi, na jejichž území probíhá výběr místa pro úložiště, která proběhla v závěru loňského roku, skončila odmítnutím prakticky všech připomínek obcí. Platforma proti hlubinnému úložišti k tomuto vydala své nesouhlasné stanovisko [2].

Představitelé obcí reálně nemají příliš možností, jak obhajovat zájmy svých občanů při hledání místa pro úložiště a proto i chystané ohlášení výběru čtyř finálních lokalit vnímají jako uspěchané. Spolurozhodování samospráv je princip běžně používaný v mnoha demokraticky vyspělých zemích a rozhodně pak v těch, kde již pokročili v povolování úložiště. Rovněž evropská směrnice Rady 2011/70/EURATOM požaduje, aby se veřejnost mohla účinně účastnit rozhodování týkajícího se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem [3]. I nový český atomový zákon se vznikem zákona o zapojení obcí do procesu výběru úložiště počítá [4].

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, řekl: „Návrh kritizované podoby zákona, který jde do vlády, je stejně jen věcným záměrem. Takže finále ve Sbírce zákonů při současném tempu již do konce volebního období této vlády neuvidíme. Je to od ministra Havlíčka kulišárna – nejprve měla být legislativa a pak teprve výběr lokalit, který nyní probíhá v rychlém tempu.“

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice

tel.: 602 442 799, e-mail: starosta@jistebnice.cz

Platforma proti hlubinnému úložišti sdružuje 48 členů (32 obcí a měst a 16 spolků) za účelem prosazování takového způsobu hledání řešení problému vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů, který bude otevřený, průhledný a v němž obce a veřejnost budou mít zákony dostatečně garantované možnosti hájit své oprávněné zájmy. www.platformaprotiulozisti.cz

Další informace může poskytnout:

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice a mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti, tel.: 602 442 799, e-mail: starosta@jistebnice.cz

Poznámky:

[1] Návrh věcného záměru zákona o zapojení dotčených obcí a jejich občanů do řízení směřujících k výběru lokality pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech a k povolení provozování úložiště radioaktivních odpadů, <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBK2DGZSA>

[2] Stanovisko Platformy proti hlubinnému úložišti k postupu přípravy věcného záměru zákona o zapojení obcí do procesu výběru a výstavby úložiště, 10. prosince 2019, <http://www.platformaprotiulozisti.cz/cs/aktuality/stanovisko-k-postupu-pripravy-vecneho-zameru-zakona-o-zapojeni-obci-do-procesu-vyberu-a-vystavby-uloziste.html>

[3] Směrnice Rady 2011/70/Euratom v článku 10 Transparentnost, odst. 2 uvádí: „Členské státy zajistí, aby veřejnost měla v souladu s vnitrostátními právními předpisy a mezinárodními závazky potřebnou příležitost účinně se účastnit procesu rozhodování týkajícího se nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.“

[4] Nový atomový zákon č. 263/2016 Sb., par. 108 odst. (4): „Postup při stanovení průzkumného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při stanovení chráněného území pro ukládání radioaktivního odpadu v podzemních prostorech, postup při povolování provozování úložiště radioaktivního odpadu a postup, jak zajistit respektování zájmů obcí, kterým náleží příspěvek z jaderného účtu dle § 117 odst. 1, a jejich občanů v těchto procesech, stanoví zvláštní zákon.“

Mluvčí Platformy proti hlubinnému úložišti

Jiří Popelka, starosta města Jistebnice

tel.: 602 442 799, e-mail: starosta@jistebnice.cz